

RECENZJA
pracy doktorskiej mgra inż. arch. Mateusza Piegzy pt:
PRZEKSZTAŁCENIA OBIEKTÓW ARCHITEKTURY POPRZEMYSŁOWEJ
NA FUNKCJE MIESZKANIOWE – TENDENCJE , OGRANICZENIA, REKOMENDACJE

Promotor: **Prof. dr hab. inż. arch. Jan Rabiej**

Na podstawie uchwały Rady Dyscypliny Architektura i Urbanistyka Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej z dnia 11.12. 2023 r.

1. Charakterystyka i ocena redakcji tytułu pracy oraz układu rozprawy doktorskiej

Tytuł pracy doktorskiej: Przekształcenia obiektów architektury przemysłowej na funkcje mieszkaniowe – tendencje, ograniczenia, rekomendacje trafnie określa charakter i przedmiot rozprawy.

Praca składa się z:

Wstęp (str. 4-26), zawierający wprowadzenie do tematu, uzasadnienie wyboru tematu, przedmiot pracy, stan badań, cele i tezę pracy, określenie metod i technik badawczych, strukturę pracy, wybór obiektów do badań, charakterystykę pól badawczych oraz słownik podstawowych pojęć.

Rozdział 1 (str. 27-630 pt. *Geneza i ewolucja procesu przekształceń obiektów przemysłowych na funkcje mieszkaniowe, uwarunkowania prawno-organizacyjne i kulturowe*) rozwija problematykę genezy i ewolucji przekształceń obiektów przemysłowych na funkcje mieszkaniowe oraz uwarunkowań formalno-prawnych o kulturowych przedmiotowych działań.

Rozdział 2 (str. 64-121) Studia przypadku wybranych przekształceń obiektów architektury przemysłowej na funkcję mieszkaniową w krajach Unii Europejskiej: Stadregal w Ulm, Zuckerwarenfabrik w Berlinie, Postlofts w Norymbergii, , Gasometr w Wiedniu, Chese Warehouse w Goudzie, Le Conterie w Murano, Prato Lofts w Prato, UV w Busto Arsizio

Rozdział 3 (str. 128-194) Studia przypadku wybranych przekształceń obiektów architektury przemysłowej na funkcję mieszkaniową w Polsce: Stara Kocielnia w Gliwicach, Bolko Loft w

Bytomiu, Spichlerz w Gliwicach, Loft Platinum we Wrocławiu, Tkálnia 14 w Zielonej Górze, Loft w Młynie w Krakowie, Loft De Girarda w Żyrardowie, Loft na Pompach w Lesznie

Podsumowanie (str. 202-210) zawiera wyniki badań, weryfikację założonych celów i tezy pracy, wnioski końcowe.

Pozostałą część pracy stanowi streszczenie, spis ilustracji, spis tabel oraz bibliografia (str. 219-235)

Struktura pracy została przez Autora przedstawiona w formie schematu na str. 17.

Określony powyżej układ pracy oceniam pozytywnie, jest on czytelny, poszczególne elementy pracy wzajemnie się uzupełniają i zachowują względem siebie zrównoważone proporcje.

2. Ocena zastosowanego piśmiennictwa w ramach rozprawy doktorskiej

W bibliografii pracy przytoczono 89 pozycji literaturowych, 66 pozycji netograficznych oraz 34 pozycje innych źródeł stanowiących określone źródła fotograficzne, dokumentacji projektowych oraz dokumentów formalno-prawnych. Biorąc pod uwagę dobór źródeł, różnorodność zagadnień, a także zakres ilościowy, w ocenie opiniującego, zebrane pozycje literaturowe, internetowe i pozostałe stanowią wystarczającą bazę piśmiennictwa zastosowanego przez Doktoranta w przedstawionej pracy naukowej.

3. Wskazanie oraz ocena celu pracy Doktoranta

Doktorant określił cele główne:

- wyznaczenie wiodących cech w przekształceniach tkanki przemysłowej na funkcje mieszkaniowe w krajach UE oraz w Polsce,
- określenie listy barier dla zwiększania skali przekształceń obiektów poprzemysłowych z naciskiem na tworzenie mieszkań dostępnych cenowo,
- sporządzenie listy rekomendacji dla potencjalnych przekształceń obiektów poprzemysłowych na funkcje mieszkaniowe w Polsce, z naciskiem na tworzenie mieszkań dostępnych cenowo dla różnych grup odbiorców

a także cele dodatkowe: zgromadzenie materiałów źródłowych pozwalających na dokonanie ukierunkowanych analiz związanych z podjętą problematyką oraz możliwości wykorzystania pracy w szeroko rozumianej praktyce zawodowej, pracy administracyjnej ukierunkowanej na problematykę przekształceń obiektów poprzemysłowych na cele mieszkaniowe.

Postawione przez Doktoranta cele pracy recenzent opiniuje pozytywnie, uznając, że ich waga oraz aktualność jest istotna z punktu widzenia zarówno potrzeby przekształceń

zdekapitalizowanej tkanki zabudowy przemysłowej jak też konieczności realizacji nowych dostępnych cenowo mieszkań, zarówno w krajach UE jak i w Polsce.

4. Wskazanie oraz ocena zastosowanych metod badawczych

Najważniejsze metody i techniki badawcze zostały przedstawione przez Autora w tablicy nr 1. W oparciu o analizę literatury Autor stosuje metody logicznej argumentacji, badań historyczno-interpretacyjnych, studium przypadków, badań jakościowych i heurystycznych. Recenzent nie wnosi zastrzeżeń co do metod oraz technik badawczych stosowanych przez Autora pracy

5. Ocena części rozprawy doktorskiej dotyczącej omówienia wyników badań

Omówienie wyników badań zawarto w podsumowaniu pracy na str. 202-218. Składa się ono z trzech części. Część I zawiera resume badań dotyczących kształtu przestrzennego, funkcji obiektów, dostępności obiektów, w formie opisowej oraz w zestawieniu tabelarycznym. Część II stanowi weryfikację założonych celów pracy oraz przedstawionej we wstępie tezy. W części III zostały sformułowane wnioski końcowe, które zostały omówione oraz skatalogowane w formie tabeli i wykresu. Omówienie wyników badań dokonano w sposób czytelny i syntetyczny. Treść omówienia stanowi potwierdzenie sformułowanej przez Autora założeń tezy.

6. Informacje dotyczące praktycznego zastosowania uzyskanych wyników badań

Praca w znaczącej mierze ma charakter poznawczy. Badanie przykładów przekształceń obiektów architektury przemysłowej na funkcje mieszkaniowe, w kraju i zagranicą, stworzyło bogatą bazę różnorodnych podejść metodycznych do określania rozwiązań przestrzennych, funkcjonalnych i ekonomicznych, realizacji architektury mieszkaniowej w specyficznych uwarunkowaniach istniejących struktur obiektów przemysłowych.

Recenzent upatruje praktyczne zastosowanie pracy w praktyce zawodowej architektów, urbanistów, różnorodnych decydentów mających wpływ na kształt przestrzenny rewitalizowanych struktur obiektów przemysłowych.

7. Ocena, czy rozprawa doktorska stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego

Praca jest efektem oryginalnego podejścia autorskiego do badanej problematyki. Sposób prowadzenia rozważań oraz wyprowadzone wnioski poszerzają wiedzę w dyscyplinie architektura.

8. Stosowana terminologia

Autor posługuje się w pełni akceptowalną terminologią, stosuje proste zrozumiałe słownictwo.

9. Ocena czy rozprawa doktorska prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w dyscyplinie albo dyscyplinach oraz umiejętność prowadzenia pracy naukowej

Praca jest świadectwem wiedzy teoretycznej kandydata w prezentowanej dyscyplinie architektury i stanowi podstawę do konkluzji o umiejętności prowadzenia prac naukowych przez Kandydata.

10. Pozostałe uwagi recenzenta

Nie jest zrozumiałym dla recenzenta sentencja umieszczona w końcowej części tezy *„Potencjalną zmianę tej tendencji umożliwia odpowiednia parametryzacja powyższych czynników”*. (str. 15)

Na czym polegać ma parametryzacja: lokalizacji założenia poddawanego procesom przekształceń, skali obiektu przekształcalnego, wpisywanie przekształcenia obiektu w szerszy kontekst, czy też modelu realizacji inwestycji?

Na pytania badawcze postawione przez Doktoranta we wstępie pracy (str. 15) *(na jaką funkcję przekształca się obiekty przemysłowe? W jakiej części miasta znajdują się obiekty przemysłowe? Jaka jest ich relacja z centrum miasta?)* w istocie rzeczy łatwo odpowiedzieć.

Pozostała część pytań:

- *jaka jest wielkość obiektów przekształcalnych?*
- *Ile mieszkań powstaje w wyniku ich przekształcenia?*
- *Czy planowane inwestycje polegające na przekształceniu obiektów przemysłowych są wpisane w gminny program mieszkaniowy, rewitalizacyjny lub inny dokument uchwalony przez władze miasta?*
- *W jakim modelu realizuje się inwestycję?*
- *Czy inwestycje realizowane są przez gminę, developera, grupę przyszłych mieszkańców lub osobę prywatną?*

stanowi bardzo szeroki wachlarz poszerzający przedmiotową problematykę. Wiele z tak postawionych pytań może stanowić odrębną tematykę badawczą.

Praca została wykonana z dużym wkładem staranności, opatrzona trafnie dobranymi rysunkami. Praca może stanowić katalog reprezentatywnych rozwiązań związanych z przekształceniami zabudowy przemysłowej na cele mieszkaniowe.

11. Wniosek końcowy

Kandydat podjął w pracy aktualną problematykę poszukiwań twórczych mających na celu przekształcenia obiektów architektury przemysłowej na nowe funkcje. Autor skupił się na możliwościach wpisania w strukturę obiektów przemysłowych funkcji mieszkaniowych. Architektura mieszkaniowa wpisana w przestrzeń obiektów przemysłowych, ze względu na specyficzne uwarunkowania, stanowi oryginalne rozwiązania. W przypadku, gdy na całym świecie zmniejsza się ilość terenów przeznaczonych pod zabudowę, adaptacja obiektów przemysłowych na cele mieszkaniowe jest jednym ze sposobów oszczędności obszarów budowlanych.

Zakres przedmiotowy pracy, systematyka prowadzonych badań, sposób uporządkowania wyników naukowych opiniowanej rozprawy doktorskiej pozwala wpisać ją jako wartościową pozycję w literaturę przedmiotu.

Autor przedstawia szereg interesujących rozwiązań przekształceń zabudowy przemysłowej, na cele mieszkaniowe, które mogą stać się inspiracją dla dalszych poszukiwań. Recenzent dopatruje się szeregu uogólnień, które dla teorii i praktyki przekształcania architektury przemysłowej na funkcje mieszkaniowe posiadają istotne znaczenie.

Rozprawa doktorska Pana mgra inż. arch. Mateusza Piegzy zatytułowana: PRZEKSZTAŁCENIA OBIEKTÓW ARCHITEKTURY POPRZEMYSŁOWEJ NA FUNKCJE MIESZKANIOWE – TENDENCJE , OGRANICZENIA, REKOMENDACJE, wykonana pod kierunkiem prof. dra hab. inż. arch. Jana Rabieja spełnia aktualne wymagania stawiane pracom doktorskim.

Recenzent wnioskuję o dopuszczenie Kandydata do publicznej obrony przedmiotowej pracy doktorskiej

Bogusław Śrubka